

'EEN GEBOUW MOET ONDERSCHIEDEND ZIJN, MAAR ZICH OOK NIET TEVEEL ALS 'INDIVIDU' OPSTELLEN'

Pim Köther is partner bij KENK Architecten. Hij vertelt over de filosofie achter de bijzondere woontorens Xavier op de Zuidas en Strijp-S. 'Kloeke gebouwen die zich onderscheiden door een opvallende vanzelfsprekendheid'.

Pim Köther
Partner KENK Architecten

Op jullie website gaat het veel over een kloeke manier van ontwerpen. Kan je dat uitleggen?

'Ik heb een achtergrond als bouwkundig en civiel ingenieur en ben altijd gefascineerd geweest door de negentiende-eeuwse baksteenarchitectuur; vooral van de fabrieken uit die periode. Het boeiende aan die fabrieken is dat ze functionaliteit uitstralen, maar tegelijk héél mooi zijn. Ze hebben een soort directheid, een kloekheid die ik fascinerend vind. Die gebouwen hebben vaak iets tijdloos en daar houden wij van. Ooit schreven we in voor een prijsvraag van een fabriek met een watertoren in Amsterdam. Die watertoren en fabriek vonden we zó interessant - heldere kolomstructuur, hoge ruimtes - dat we het gebouw lieten staan en opnamen in het ontwerp. Dat leidde tot een krachtig ensemble van nieuw en oud.'

Welke rol speelt het materiaal daarbij?

'We maken vaak gebruik van baksteen; omdat het mooi verouderd, robuust is en past in de Nederlandse cultuur. Daarnaast heb je tegenwoordig heel veel mooie bakstenen waar mensen zich in herkennen, het past heel erg bij de menselijke maat, ook omdat die steen even groot is als een hand.'

Die thematiek zie je ook terug in het project op de Zuidas?

'Zeker, de opgave van Xavier was sowieso dat het een 'stoer gebouw van baksteen' moest worden. Het moest passen in die omgeving, maar ook opvallen. Het gebouw trekt de aandacht vanaf de snelweg door die rondom lopende banden en tegelijkertijd heeft het ook een heel menselijke maat; als je ernaast staat, kun je perfect aangeven waar je zelf

woont. De opzet van het plan met een hoofdgebouw en twee bijgebouwen is geïnspireerd op de stadspaleizen uit de negentiende eeuw waarbij de ruimte op de begane grond bij de stad hoort, maar ook bij de bewoners. Ik was ook geïnspireerd door het Minervaplein - een Amsterdams plein met een Franse allure - met veel repetitie en bijzondere bakstenen details. Wij willen gebouwen maken die voor heel veel mensen begrijpelijk zijn; in het penthouse woont bijvoorbeeld een beroemde voetballer en daar schuin onder een bekende landschaparchitect, mensen die je niet samen in één gebouw zou verwachten. Voor mij is het belangrijk dat het gebouw onderdeel is van de stad en zich niet afzet tegen de omgeving, er moet een balans zijn. Een gebouw moet onderscheidend zijn, maar zich ook niet teveel als 'individu' opstellen. Het is nu een icoon, maar het moet ook kunnen meebewegen met de tijd en in de verre toekomst van betekenis blijven.'

Wat waren het voor stenen?

'Xavier is gesitueerd in een omgeving van kantoorgebouwen; veel aluminium en glas dus. Daar willen we bij aansluiten, maar tegelijk iets bijzonders doen. Daarom hebben we gezocht naar een levendige, grijze steen, heel aards, waardoor deze toren past bij andere gebouwen eromheen, zoals dat van ABN-Amro. We zochten bewust naar de spanning tussen woon- en werkgebouwen. Xavier moest als woongebouw ook wedijveren met de kantoren, in de context van de Zuidas is het een soort gekraakt kantoorgebouw. Deze woontoren is net als een fles

© ROOS ALDRSHOF

Links en onder
Xavier Zuidas
Opdrachtgever:
Zuidschans C.V.
(AM / BPD) en
Syntrus Achmea
(huurwoningen)

Rechts onder
The Fizz,
Strijp S
Opdrachtgever:
SDK Vastgoed BV
Huidige eigenaar:
IC Netherlands

© ROOS ALDRSHOF

goede rode wijn: hoe vaker je er langsloopt, hoe meer details je ziet en hoe beter het wordt. Doordat de ramen naar boven toe steeds iets breder worden verandert de gevel op een subtiele manier en wordt het gebouw naarmate het uitzicht toeneemt steeds transparanter.'

Hoe zit dat bij jullie project The Fizz op Strijp-S in Eindhoven?

'Daar stonden de fabrieken van Philips natuurlijk al, dus onze fascinatie voor fabrieken komt daar perfect tot zijn recht. Het zijn vaak hele grote gebouwen met op het dak iets bijzonders... zoals het Klokgebouw. Ons project The Fizz is een sculpturaal, maar ook logisch gebouw met een

hoge rug naar het Noorden, waar de treinen rijden en getrapte terrassen op het zuiden. Daarmee opent het zich in de richting van Strijp-S. Het is een woongebouw met een kathedraalachtige ruimte in het midden, maar het heeft ook de schaal van een fabriek. In ons gebouw wonen veel starters en dus wilden we collectieve elementen toevoegen, plekken om elkaar te ontmoeten. Dat zit vooral in die dakterrassen, waar mensen samen kunnen komen. Daar kunnen ze een feestje of een barbecue organiseren, het is het collectieve plein van het gebouw. Het lijkt op het eerste gezicht een eenduidig gebouw, maar als je langer kijkt is het bijzonder door de spectaculaire

dakterrassen. Bovenin hebben we een asymmetrische dakopbouw ontworpen met bijzondere woningtypes, die verwijzen naar het Klokgebouw van Philips. Daardoor krijgt het geheel net een twist, waardoor je denkt: wat is daar aan de hand? Het sluit goed aan bij de omgeving, maar is ook een onderscheidend gebouw met een heel eigen heldere, kloeke vorm. Klassiek, duidelijk een woongebouw, maar ook industrieel-ogend en fabriekachtig.'

Je wil dus altijd iets bijzonders maken, maar je bent ook nederig naar de omgeving toe?

'Zeker niet nederig, maar wel dienend en met respect voor

Top 3 projecten: Je laatste project moet altijd beste project zijn. Dus Xavier en The Fizz op Strijp S, en als gouden oude ons paradepaard the Lightfactory
Welke app het meeste gebruikt: Mijn kranten app waar ik Volkskrant, NRC, Parool en mijn favoriete krant Trouw mee lees. Daarmee blijf ik op de hoogte vanuit alle hoeken
Beste Zakelijke boek: De Rationele optimist
Mooie moment: Mijn zoon die in Delft is gaan studeren
Sportieve hoogtepunt: Ajax in die de halve finale van de Champions league
Topserie Netflix: My biggest little farm
Beste Boek: Homo Deus, van Yuval Noah Harari
Beste tv-programma: VPRO Tegenlicht
Vakantie: Italië
Corona: Toont onze kwetsbaarheid maar ook het moment voor een duurzame reset
Meest gelachen: Iedere eerste vrijdag van de maand met mijn schaakvrienden
Wat ga je komend jaar anders aanpakken: We zijn op dit moment bezig met een groot woningbouwproject volledig in massief hout (CLT). Een geweldige bouwtechniek voor een duurzamere bouw
Wat ga je anders doen dan in 2020: Nog vaker met mijn speedbike heen en weer tussen mijn nieuwe huis op het platteland en mijn werk in de stad